

Ramazan Ayı Ne Değildir?

(Nureddin Yıldız)

Kendilerini Allah'ın dinini yok etmeye, yok edemezlerse sulandırmaya adanmış güçlerin ve onlara bilerek bilmeyerek alet olanların ortaya çıkardığı, kulların zevkine uyumlu İslam anlayışının eritmeye başladığı ramazan düşüncesine karşı asıl ramazanın ve orucun ne olduğunu anlayabilmek için önce, ramazanın ne olmadığını kavramalıyız.

1-İftar ayı değildir

Ramazan ayı, dünya nimetlerini elinin altında bulundurduğu halde, Rabbinin emri olduğu için yemeyen-içmeyen, şehvetlere karşı sabır imtihanını kazanmaya gayret eden müminlerin ayıdır. Abartılı bir israf şovuna dönüşen iftar sofraları Rabbanî niteliği olmayan sofralardır. Bir saat sonraki teravîh namazını kılmakta zorlanacak hale getiren bir iftar sofrası ramazana ait değildir. Ramazandan önce müminlerin kerih gördüğü müsrif harcamaları ramazanın gölge-sinde mubahlaştırmak hatalıdır. Ramazan bir açlık terbiyesi iken, onu açlık edebiyatına dönüştüremeyiz. Dün alkol tüketilen otellerde bugün iftar sofralarının kurulması, bunun adının da Allah rızası için iftar vermek olması en azından gülünçtür. Müslümanlar iftarlarına sahip çıkmalıdır. İçilip içilmeyeceği, yenilip yenilmeyeceği şüpheli olan şeylerle iftar sofrasına nasıl oturulur?

İftarımızın, birilerinin bütçelerini doldurmalarına alet edilmesinden, ramazan gününde yemek yenmesi kadar tiksintmeli ve buna karşı tepkili olmalıyız.

* Sahur ayıdır, oruç ayıdır

Bizim iftara gösterdiğimiz hassasiyet sahurdadır. Orucun başlangıcı sahur yemeği, bitişi iftardır. Bitişi olan iftara gösterilen ilgi, başı olan sahura gösterilmiyorsa bunun anlattığı şey hoş değildir. Oruç ayı ramazan, iftar ayına dönüşmemelidir. İftar, kelime anlamı ile dahi yanlış kullanılmaktadır. İftar sadece açış yapma anlamındadır.

2-İsraf ayı değildir

Mal ve vakit israfı zamanların hiçbirinde hoş değildir şüphesiz. Hele hele ramazan ayı mal ve vakit israfı için asla uygun değildir. Tüketilemeyip atılan gıdalar, bir selamlaşma-hatır sorma bahanesi ile tüketilen saatler, ömürler ramazanın heder edildiğini gösterir. Mutfak masraflarının –yenen yemek öğününün ikiye düşmesine rağmen- artması neyin göstergesi olabilir?

Gece yarım saat azaltılmış uykudan ötürü saatlerce uyku ilave etmek, gündüzleri uyku ile çarçur etmek ramazanla çelişen şeylerdir. Malda ve vakitte israf varken ramazan dibi delik bir kovaya dönebilir.

*Zühd ve bereket ayıdır

Gıda tüketimini, ikinci dereceden olan ihtiyaçlar listesini azaltma, ahiret âlemine hazırlanma zamanıdır. Malımız ve zamanımız bereketlenmelidir. Önceki on bir ayda yapamadıklarımızı, yapabilme imkânı ve vakti oluşturmalıyız.

Kadınlarımızın en mübarek günleri mutfaklarda ve bulaşık yıkamada geçmemelidir. Mümin bir erkek sıcak bir pide kuyruğunda vakit harcamamalıdır.

Malımız, vaktimiz, ibadetimiz, şuurumuz, uhuvvetimiz bereketlenmelidir. Ramazan ayına girerkenki kimliğimiz ve değerimiz değişmiş olarak ramazan-dan çıkmalıyız.

3-Gerginlik ayı değildir

Oruçlu olduğu için sinirlenen, esip gürleyen, vurup kıran Müslüman hatalıdır. İftara yetişemediği için, teravihi kaçırdığı için kul hakkı ihlal eden, ahlaki olmayan sözler sarf eden mümin ramazanını harcayan mümindir. Aile bireylerini rencide eden, iş arkadaşlarını, mescit dostlarını kıran mümin, imtihanını riske sokan mümindir. 'Ramazanda sinirlenen' diğer zamanlarda ise sabırlı Müslüman, doğrulanması zor iddiaların sahibidir.

Orucu bozan içecekler ve yiyecekler gibi, sözler de sakıncalılar listesinde olmalıdır.

***Tahammül ayıdır**

Sadece açlığa değil, nefsin kabardığı her şeye tahammül gösterme ayıdır. Dile, ele, göze, cebe hakim olabilmektir.

Diyebileceği halde dememek, yiyebileceği halde yememek kadar önemlidir.

Sahurla iftar saatindeki ramazan ve oruç ciddiyetini gün ortasında da sürdürebilmek, ramazan ruhu ile yaşamının göstergesidir. Ramazan sabrın kolay olmadığı bir zaman dilimi olabilir. Çünkü o, diğer zamanların hiçbirinde elde edilemeyen sevap ve bereket kaynaklarını ihtiva etmektedir. Gülü seven dikenine katlanmasını bilmelidir.

Tahammül etmek zorundayız:

Günahlardan kaçınmanın zorluğuna,

İbadetlerin eda edilmesindeki ağırlığa,

Mal, çocuk ve bedenlerimize isabet eden belalara,

Ümmet-i Muhammed'in yaşadığı afetlere tahammül etmesini bilmek gerek.

4-Seyahat ayı değildir

Şehir şehir, cami cami dolaşmak ramazanla bağlantısız işlerdendir. Adeta Müslümanlar için tatil ve gezi sezonuna dönüştürülmüş bir ramazan anlayışı ruhsuz ve ihlâssız bir anlayıştır.

Camileri büyüklüklerine veya tarihiliklerine göre ölçüp gezmek, onun türbesini bunun eserini resimlemek Allah'ın ibadet olarak saydığı işlerden olmadığına göre mümin, ramazanın bereketli anlarını gezilerde, ziyaretlerde harcamamaya özen göstermelidir.

Ramazan ayında hangi sokaklarda, hangi trafikte gezilebilir ki, göz, kulak ve dil afete düşmüş olmasın? Öyleyse...

***İtikâf nere gezi nere?**

Ramazanda tavsiye edilen itikâftır. İtikâf da camiye kapanmaktır.

Camiye kapanmakla camileri gezmek aynı değildir.

Ramazanda tavsiye edilen tek gezi umredir. Reklâmsız, riyasız güzel bir umre büyük bir ibadettir.

5-Tamamı bir aydır

İlk günlerini heyecanla karşılayıp, henüz onun bayramı gelmeden yarıda bırakıvermek, hız kesmek, ibadetleri ve kaçınılması gereken şeyleri sulandırmak en azından başlamak, ama bitirememektir. Son günlerinde gevşemek, alışveriş gibi bir maksatla bile olsa, şeytanın en keskin tuzaklarının kurulu olduğu çarşılarda o mübarek saatleri tüketmek daha sonra esef edilecek hatalardır. Çocuklar için bayramlık adı altında büyüklerin bayramı harcanır mı?

*Sonu başından değerlidir; sevap deryası sonundadır!

Bunun için son on gününü ilk on gününden daha heyecanlı ve daha umutlu geçirmek esastır. Ne bayram alışverişine, ne de geziye feda edilebilecek bir tek saati olmamalıdır. Her gecesi yeni bir umut, her sabahı yeni bir güneş vaktidir. İlk gününe göre son demlerinde heyecan kaybını, içimizi istila eden günahlardan arınamamış olarak, ramazana gidememiş olarak anlayabiliriz. İlla bir bayram alışverişi gerekli ise, onu ramazandan önce bitirmek akıllıca bir iş olur.

6-Namazı, gevşek bir namaz değildir

Teravih başta olmak üzere ramazan ayında –çok namaz kılınıyor diye- namazın genel kuralları gevşetilemez. Eğer ramazan mümin için hassasiyeti yüksek bir ay ise, müminin ibadetlere bakan gözü, ezanı duyan kulağı, okuyan dili o hassasiyete göre görmeli, duymalı ve konuşmalıdır.

*Teravih gece kıyamıdır

Heba edilmemelidir. Mümkünse hatimle kılınmalıdır. O mümkün değilse iyi kıraati olan bir imamın arkasında ve namaz gibi kılınmalıdır. Teravihlerin heba edilmesi bir nedamet kaynağıdır.

7-Kadir gecesi şans oyunu değildir

Önce kadir gecesini belirli bir güne sıkıştırdılar. Hâlbuki o ramazanın içinde saklı bir hazine idi. Sonra da o geceyi, insanların kendi kafalarından oluşturdukları törenler ve ibadet kılıflı gösterilerle eritip götürdüler. Kadir gecesi bir şans oyununa döndü. Bir simit çeşidi ile uçurulur oldu. Yarına tesiri olmayan, sadece geçmişti akladığına inanılan bir kadir gecesi üretildi. Neredeyse kadir gecesi müziği bile icat edilecek hale geldi.

*Bir istiğfar gecesidir, dönüşüm gecesidir

Kadir gecesinin bize bağışlanmasının nedeni günahlarımızdan arınma umudumuzdur. O gece ki ramazanın bütün geceleri kadir gecesi olma ihtimalini taşır- Allah’a dönüş yapma kararı verdiğimiz, Kur’an ve Sünnete aykırı hareketlerimizden kurtulduğumuz, kul haklarından arındığımız gece olmalıdır.

Ramazanın 27. gecesinde bizi gelip bulan bir kadir gecesi değil, bizim bütün ramazan boyunca peşinde koştuğumuz kadir gecesi bir ömre bedel gecedir.

8-Teknolojiye Kur’an okutma ayı değildir

Ramazan Müslümanlar için Kur'an ayıdır. Tam anlamı ile Kur'an ayıdır. Çeşitli teknolojik aletlere yüklenmiş Kur'an surelerini dinleyerek Kur'an dinlemiş ve böylece ramazana yaraşır bir iş yapmış olmayız. Kur'an kime indi ise onu, o okumalıdır. Kur'an insana inmiş bir kitaptır. Onu okuyup dinlemeyi insanın ameli olmaktan çıkaran uygulamalarla Kur'an okunmuş olmaz.

Ticarileşmeyen meclislerde Kur'an okuma ve dinleme düzeyi yakalanmalıdır.

*Ne kadar Kur'an o kadar ramazan!

O halde ramazana mahsus bir Kur'an gayreti sergilemeliyiz.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin bu ayda Kur'an okumayı artırdığına bakılırsa, bizim de çokça Kur'an okumamız gerekmektedir.

Her gün sabah ve akşam aynı saatte ve belli bir miktarı (mesela on sayfayı) düşmeyecek şekilde okumamız uygun olur. Okuyuşumuz mümkünse sesli olsun. Maiyetimizdekiler dinleme imkânına sahip iseler onlar da dinlesinler. Ayrıca onların da okumalarını sağlamalıyız.

Kur'an'ı okumak gibi dinlemek de bir ibadettir. İyi okuyan bir hafızı dinlememiz ayrı bir ecir olur.

Kur'an okumada sünnet, sesli ve manası bilinmiyor olsa bile, onun deruni âlemine dalıp, mahzun bir eda ile onu okumaktır.

Kur'an okurken, meleklerin okuduğumuz harfleri tek tek saydıklarını, herbiri için sevap yazdıklarını bilerek okumalıyız.

9-Zekât ramazan ibadeti değildir

Müslümanlar zekâtlarını, daha fazla ecir elde etmek için ramazan ayında vermeye çalışırlar. Bu, ilke olarak doğrudur. Ancak ramazan ayında zekât vermekle yetinmek, herhangi bir türü ile sadaka vermemek, sadaka olacak işlerle meşgul olmamak fırsat tepmektir. Cimrilikten uzaklaşmak için iyi bir fırsat olan ramazanı bu açıdan da yanlış anlamamak gerekir.

Zekat, sadaka, zikir, ilim, ibadet bizim yol işaretlerimizdir.

*Uçan kuşlar gibi hür yatırımların zamanı

Ramazanda sadaka ve cömertlik, davaya hizmet, sınırsız düzeyinde olmalıdır. Biri bine, bini milyona katlayarak, alanın Allah olduğunu bilerek sadaka yollarında koşmak gerekir.

10-Eğlence ayı değildir

Ümmet-i Muhammed'in en derin değerlerinden birisi olan ramazan ve orucu, siyasi ve ticari girdilerine alet edip, 'ramazan eğlencesi' üretenler, gaflette bulunup böyle bir organizeye katılanlar, İslamî değerlerin safiyetini bozmak gibi bir cürmün sahibi olmuşlardır.

Okunan gazeteden, izlenen TVye, dinlenen radyoya kadar, bizi kimin ne ile meşgul ettiğine göre bir ayırım getirmek şarttır.

*Gözyaşı ayıdır

Peygamber aleyhisselam öyle yaptı. Onun sahabileri, onların yolundan gidenler gözyaşı akıttılar. Onlar eğlenmediler. Onlar, ebedi gülenlerden olmak için mahzun gittiler.

İdeal Bir Ramazan Günü

-Sabah namazı kesinlikle camide kılınır. Mümkünse işrak vaktine kadar beklenir, iki rekat namaz kılınıp eve veya işe çıkılır. Bu esnada sabah zikirleri ve Kur'an kıraati yapılır. (İş ortamını aksatmayacak kadar kısa bir uyku olabilir.)

-Eve ve işe giderken yolda göz ve kulağın, dilin menhiyata yakalanmamasına dikkat edilir. Kur'an'dan ezber bilinen yerler okunur.

-Namazlar kesinlikle camide kılınır. Ezandan önce abdest hazırlığı yapılır. Sünnet namazlar ihmal edilmez.

-Bütün ara ve boş vakitler, zikir veya Kur'an ile değerlendirilir. Merdiven basamaklarında bile tesbihat yapılır.

-Aile fertlerinden birinin mutfak ve benzeri ev hizmetlerinde vaktinin büyük bir bölümünü harcamaması için ev işlerine yardım edilir, ki onların da ibadete ve zikre vakti kalsın. Yemek pişiren, çamaşır yıkayan bayan da zikirsiz kalmaz, ezber bildiği yerleri okur.

-İftar saati heyecanla beklenir. Bu an çocuklar için cazip hale getirilir. İftar etmeye dakikalar kala duanın en derin kapıları açılmış olacağından duaya geçilir. Aile fertleri duaya âmin der. İftar edilir, ifrat edilmez. İftar yüzünden akşam namazının tehlikeye girmemesine çok dikkat edilir.

-Teravih için özel hazırlık yapılır. Düğüne gider gibi teravihe gidilir. Evden teravihe uğurlanan şehadete uğurlanır gibi uğurlanır. Dua etmesi talep edilir.

-Teravih öncesinde ve sonrasında müminler arasında muhabbeti artıracak sohbetlere katılınabilir. Gıybet, nemime ve malayani olmayan bir sohbet olmalı-dır.

-Teravihten sonra eve kapanmak en güzeldir. Sahura rahat kalkabilmek için uykuyu engelleyecek yiyecek ve içeceklerden kaçınmak uygundur.

-Sahura muhakkak kalkılır. Aile fertleri de kaldırılır. Güzel sahur sofraları kurmakta bereket vardır. Orucun da faziletini artırır. Sahur sofrasını dua sofrasına dönüştürmek mükemmel bir iş olur.

-Sahur yemeğinden sonra vakit kalmışsa, teheccüd kılınabilir.

-Sabah namazını kılmadan uyumamaya dikkat edilmelidir. Sabah namazına camiye gitmelidir.

-Her duada, ramazan ayında yaptıklarının kabulünü ve bir dahakine kavuşturmasını Allah'tan dilemek gerekir.